

December 2-án nyílik

Téli tárlat

Tehetséges amatőrök is bemutatkoznak

Hagyományosan a város fel-szabadulásának évfordulóját közzönti a december 2-án, va-sárnap délelőtt 11 órakor nyí-ló Téli tárlat, mint ahogy ha-gyomány, hogy a grafikai bi-ennalét követő évben, tehát az idén, ennek a grafikusok mel-lett a festők, szobrászok, tex-tilművészek kétesztendei ter-mését bemutató nagy kiállí-tásnak ad otthont a Miskolci Galéria. Eltér viszont a hagy-mánytól, hogy a Téli tárlat az idén már nem országos, ha-nem területi kiállítás.

Az elmúlt tíz évben kép-zőművészeti életünk egyik változása, hogy minden mű-faj, minden művészeti ág megteremtette a maga külön országos kiállítását. A gra-fikai biennálé Miskolcon van, de a táblakép-festészet szin-tén két évenként megrende-zett nagy bemutatója már Szegeden. Másról rendezik a rajzok, az akvarellek vagy a kerámiák alkotóinak orszá-gos kiállítását. A Téli tárlat két évvel ezelőtt is mutatta ezt a mozgást: — a többnyire Észak-Magyarországon, vagyis ezen a területen élő művészek adták munkáikat. Az idén már csak Borsod, Heves és Nógrád képzőmű-vészeinek, elsősorban a Mű-

vészeti Alap és a Képzőmű-vészeti Szövetség tagjainak hirdették meg. De lehetősé-geket adnak tehetséges amatő-roknek is, hogy egy ilyen nagy kiállításon megmutat-kozzanak: a Borsodi Amatőr Képzőművészeti Stúdiót hív-ták meg a rendezők, és a legjobbak munkáit fogadták el. Bemutatja a Téli tárlat annak a hét fiatal grafikus-nak a lapjait is, akik az idén végezték el a képzőművészeti főiskolát, és a nyár folya-mán dolgoztak a miskolci alkotóházban.

Az idei Téli tárlatra 62 művész jelentkezett, jóval több, mint kétszáz munká-val, a zsűri 54 alkotó 110 művét fogadta el. A kiállí-tásra kerülő anyag nagy ré-sze festmény, illetve grafi-ka, kevesebb a szobor, és

csupán néhány textil szere-pel.

A részvétel természetesen fontos, de a Téli tárlatnak díjai is vannak, amelyek az egyes művész pályájának egészét tekintve, is értéket képviselnek. A hagyományos díjakhoz az idén még kettő társul: a salgótarjáni tavaszi tárlaton díjalapítóként sze-replő miskolciak gesztusát most a Nógrád megyei és a salgótarjáni tanács viszonoz-za. A díj-zsűri november 30-án kilenc díjat ítél oda. A Téli tárlat fődíját a Miskolc városi Tanács adományozza, a többi: a Borsod megyei Tanács, az SZMT, az LKM, a DIGEP, a Borsodi Szénbá-nyák, az Ózdi Kohászati Üze-mek és a két nógrádi tanács díja.

M—

Köllőék a Vasasban

Köllő Miklós és a Dominó együttes neve összeforrt a hazai pantomimművészettel. Munkásságukat a miskolciak is jól ismerhetik, hiszen

műsoraikat rendszeresen előadják a város művelődési házaiban és a diósgyőri vár-ban. A mozgás-színházi be-mutatóikon kívül ők hozták létre az első hazai panopti-kumot is, a budai várban.

Az Egy centi kabaré ci-mű műsorukat kedden mut-atják be a Diósgyőri Vasas Művelődési Központban, 18 órai kezdettel. Az előadás a Dominó és Köllő Miklós si-kerprodukciói közé tartozik, hiszen 1982-ben ezzel az elő-adással Cannes város díját érdemelték ki. Bizonyára jól fognak szórakozni azok, akik jegyet váltanak a pénztá-rakban vagy a közönség-szervezőknél 40 forintért, s talán bővül a hazai panto-mimrajongók egyelőre még nem túl népes tábora.

Mesebólt

Mesebólt címmel a Polo együttes gyermekműsorára várják a kicsiket kedden délelőtt a Rónai Sándor Megyei Művelődési Központ-ba. Tamkó Sándor Károly, Gazdag Erzsébet, Nemes Nagy

Agnes és más költők meg-zenésített verseiből, közös éneklésből és játékból áll a 4—14 éveseknek szóló két előadás. A negyed 10-kor és fél 11-kor kezdődő Mese-bóltba 12 forint a belépődíj.

Megköthetjük karácsonyig

Egy szép pulóver

Sok nőnek kedvenc időtöl-tése, ha maga és a család-tagjai számára köthet. Kará-csonyig van még idő ahhoz, hogy akár a képen látható szép pulóver elkészüljön; iga-zán nem lebecsülendő ajón-déknak sem, és külön értéke, hogy egyedi darab, nem „kö-zszón” vissza a párja senkin.

A hozzávalók: 30 deka vi-lágoszöld, 10 deka sötétzöld, 5 deka lila, 5 deka piros Firenze felgyapjú fonál. (Persze, az sem baj, ha ré-gi kötést bontunk le, és meg-felelő színek kombinációt alkalmazunk.) Az alapminta: az első sor sima, a második sor fordított. Az eleje munka-menete: sötétzöld színű fo-nallal, 3-as kötötűvel, 76 szemre kezdjük, patentmin-tával 7 centi magas kezdő-részt kötünk. A következő sorban arányos elosztással 6 szemre szaporítunk. A mun-kát 3,5-es tűvel folytatjuk, 20 sor után következik 4 sorban a sötétzöld csík. A kezdéstől számított 31 centi elérése után a karkerekítés

részére lefogyszúrtunk 5 sze-met. A munkát 52 centimé-teres magasságban, patent-kötéssel folytatjuk, 3 centi-métert (8 sort) kötünk, majd a szemeket az alapszemnek megfelelően lefogaszúrtuk.

A hátát az elejehez azonos szem- és sorszám-mal, mintával kötjük.

Az ujjakat zötétzöld fo-nallal, 3-as kötötűvel, 40 szemre kezdjük, patentmin-tával 7 cm magas kezdő-részt kötünk. A következő sorban arányos elosztással 8 szemre szaporítunk. A mun-kát 3,5-es tűvel, alapminta-val, csikosan folytatjuk, majd mindkét oldalán szapo-rítunk 11-szer egy szemet. A kezdéstől számított 50 cm elérése után a szemeket egyenként, lazán lefogaszúrtuk.

Összeállítása: a részeket szem- és sorszámok szer-int szemre szemre öltések-kel alapszínű, és alapvas-tagosságú fonallal összevarr-juk. Az eleje-hátát oldalfe-lületre piros, lila fonallal,

* A falu látképe.

Répáshuta

Egy szlovák falu a Bükkben

Érdekes kiadvánnyal jelent-kezett a Herman Ottó Múze-um. Néprajzi kiadványai so-rozatában Répáshuta törté-nelmét, néprajzát, természet-földrajzi és településviszonya-it mutatja be húsz szerző.

A Miskolchoz közel fekvő kis faluban ma mintegy hét-százan laknak. Amint azt Hevesi Attila A falu termé-szet—földrajzi viszonyai, va-lamint Veres László Tele-püléstörténet című dolgoza-taiból megtudjuk a táj ter-mészeti kincsekben nem túl-ságosan gazdag, sőt szegé-nyes. A község létrejöttét a nevében is szereplő hutának köszönheti.

A diósgyőri koronaurada-lom részeként a 18. század végén cseh, morva és szlo-vák szakemberek telepedtek le az akkor még dús erdők-ke borított völgybe. Az üveggyártás azonban később, a 19. században visszaszo-

rult, mert ez a lényegében manufaktúrális (kézműipari) forma nem állta a versenyt a nagyiparral.

A falu lakosságának a megélhetését mindmáig a környező erdők, szegényes rétek és szántók, a fakiter-melés, a szén- és mészége-tés, valamint a fuvarozás biztosítja. Ez az életmód sa-játos módon egyszerre je-lent zárttságot és nyitottsá-got. A modern közlekedés létrejöttéig a nők nem, vagy csak nagyon ritkán hagyták el a falut, s a környező köz-ségekkel, valamint Miskolc-nál messzebb nem mentek. A férfiak azonban égetett mésszel és faszennel megrak-ott szekerekkel eljutottak

Szolnok megyébe is. Ezek a természeti adottságok, ez az életforma alakította ki a fa-lu életmódját és szokás-rendjét is. Sok vonásában még ma is archaikus, kitű-nő terep a hagyományokat kutató néprajzosoknak.

Nincs terünk itt felsorol-ni, mind a húsz tanulmányt, amelyek sorra veszik a nyelv-i sajátosságokat, a munka-szokásokat, a népességszám-gást, a kulturális hagyomá-nyokat és a hiedelemvilágot. A 430 oldalnyi, képekkel il-lusztrált kötet a maga szak-szerűségével olvasmányos is, és bizvást tarthat számot az olvasók érdeklődésére.

H. S.

Pezsgő kétezerben

Egy televíziós műsor kritiká-ját egy rádiós műsor tanuló-ságával szeretnénk bevezetni. A neves hadtörténész, úrfegyver-szakértő, katona-mérnök, egy rádiós műsorban mondotta el, hogy nem szereti a sci-fi-t. Ugyanis a tudományos fan-tasztikus irodalom és film mű-velői elrugoszkodnak a való-ságtól, alapvető természeti tör-vényeket hagynak figyelmen kívül, s illúziókban ringatják a befogadó közönséget...

A csütörtöki televíziós adásnak Jövendőmondó volt a főcíme. A premier gazda-sági kérdéseket elemzett; je-llesen iparunkat, s azzal az igényvel, hogy mi lesz, mi-lyen lesz 2000-ben. Arany János után szabadon azt mondhatnánk, hogy gondol-ta a fene... A gazdaság ugyanis nehezen viseli, vált-ja be a futurologia parta-tlan jövendőléseit. A varázs-gömb az ölmöntés, a ma-darak belső szerveiből való jóslás itt mit sem ér. A szárnyaló fantázia nem ak-kor a legbátrabb, ha a ra-cionalitás vélhető határán túllép, hanem akkor, ha a prognózisokat az idő igazol-ja. Verne nagy álmódzó volt, s mindmáig ő az, aki a technikában legmesszebb tudott előre tekinteni. H.G. Wells jövőbeli esettanulmá-nyait megmosolyogták, Cla-ke hipotéziseit fanyalagva fogadta a kor. Mit mondhat hát feltucat magyar gazda-ságvezető a jövőről, tudva azt, hogy a vállalatnál éven-te készül mérleg, s a telje-sítményt dekádönként mé-rik?!

A ma jó igazgatója — s ez a műsorból is, az említett példából is kiderült — nem mindig válik a legbölcsebb jövendőmondóvá. Termé-kekben, konkrét árakban nem lehet gondolkodni, hi-szen a versenylistát gyorsan

átírja az idő. Jobb cégek-nél már alkalmaznak olyan munkatársat, akinek besoro-lása, titulusa a „tisztá fej”. Olyan emberről van szó, aki elrúgva a napi nyűgök beklyóit népből, nemzetben, évtizedekben gondolkodik. Ujját a jövő pulzusán tart-ja, s nem habozik ma még szentségtörőnek tűnő kijel-entéseket tenni. Elhangzott ilyen a csütörtöki televíziós műsorban is. Például: Ma-gyarországnak a világgazda-ságban a tisztességes kisipar-os szerepét kell betöltenie ah-hoz, hogy boldoguljon. Ront-ja ez a presztízstünk? Alig-ha, hiszen autóbusszról, ku-koricából, alumíniumból „nagy hatalom” vagyunk. De le kell számolnunk azzal az illúzióval, hogy mi a „vas és acél országa” leszünk. A világgazdaság nem diktálhat-juk az árakat, s törvény-ként kell elfogadnunk, hogy a versenyképesség megte-remtése élet és halál kér-dése.

Van egy szép, hosszú, gyakran használatos és ne-hezen magyarázható kifeje-zés. Manapság gyakran tal-lálkozhatunk vele: interde-pendencia. Ez kölcsönös füg-gést, ha úgy tetszik kiszol-gáltatottságot jelent. Olyan kiszolgáltatottságot, amely-nek káros hatását csak gyors és nagyfokú alkalmazkodó-képességgel lehet ellensú-lyozni. Ez a nagy felad-vány, s ez a lecke kéteze-rig. A környezet, amelyben a magyar nemzeti jövede-lem döntő része megterem, a határon túl. Házon, ha-zán belül sem a kisebb há-nyadért szállunk ringbe. Az idő — úgy tünik — nem nekünk dolgozik. De lépést kell tartanunk a korrall. Hogy kétezerben is jusson szilveszteri pezsgőre...

(brackó)

Miskolci diák lett az első

Kollégiumi pályázat

Az otthont pótolja a kol-légium azoknak a diákoknak, akik más városban járnak is-kolába. A kollégium azonban nem a családi környezet: ke-vezebb is, több is lehet en-nél, de mindenképpen más. Sajátos közeg, amelynek mun-kája a fiatalok mindenkori közérzetén mérhető, és még az iskolák eredményein is: legalább annyi jótanuló kol-légista van.

Természetes, hogy a kol-légiumot minden fiatal vagy itt dolgozó pedagógus más-képpen látja: a tapasztalata-ikra voltak kíváncsiak, ami-kor a megyei tanács művelő-dési osztályával az élen, a megye fiatalokat összefogó tömegszervezetei, illetve a Pedagógus Továbbképző In-tézet az év elején pályázatot hirdetett. Külön a fiatalok-nak, akik Egy kollégium éle-te diák szemmel címen írhat-tak a tanároknak pedig egy-egy intézmény története, vagy a nevelőmunka volt a téma. A pályázatot kiírók őszintén sajnálják, hogy nem volt nagy az érdeklődés, mert szépen tudták az egyes munkákat díjazni, és mert több résztvevővel árnyaltabb lenne a kép. Végül is kilenc pályamunkát bíráltak el.

Az ifjúsági kategóriában Farcas Noémi, a Hámán Ka-tó Központi Kollégium lakó-ja, a Zrínyi Ilona Gimnázium negyedik osztályos di-ákja kapott első díjat. Máso-dik díjat nem, de két har-madik díjat adtak ki: Fekete

Tamperétól az Északi-sarkkörig

A Rónai Sándor Megyei Művelődési Központ klub-helyiségében Breitenbach Jó-zsef tart diákkal illusztrált előadást északi utazásairól, Tamperétől az Északi-sark-körig címmel. A szerdán este 6 órakor kezdődő rendez-vényre a belépés díjtalan.